

فصل چهارم: محیط زندگی خود را بشناسیم

درس نهم: من کجا زندگی می‌کنم؟

هر مکانی ویژگی‌هایی دارد که به ویژگی‌های طبیعی و ویژگی‌های انسانی تقسیم می‌شود.

← ویژگی‌های طبیعی: موقعیت جغرافیایی، نوع آب و هوا، ناهمواری‌ها و ...

← ویژگی‌های انسانی: جمعیت، زبان، سواد و ...

دانش جغرافیا به ما کمک می‌کند ویژگی‌های مکان‌ها و روابط بین ویژگی‌ها را بشناسیم.

جغرافی‌دانان از ابزارها و وسایل گوناگونی برای مطالعه مکان‌ها استفاده می‌کنند.

◀ یکی از این وسایل، نقشه است. نقشه، تصویری افقی از سطح زمین است که به نسبت مورد نیاز کوچک شده است. این نسبت در خطی با نام مقیاس خطی که در زیر هر نقشه آمده است مشخص می‌شود.

◀ یکی دیگر از این وسایل، عکس است. عکس‌ها چند نوع هستند: عکس‌های معمولی (توسط دوربین و از پدیده‌های طبیعی و انسانی)، عکس‌های هوایی (با دوربین‌های نصب شده در هواپیما برای تهیه نقشه)، عکس‌های ماهواره‌ای (توسط ماهواره‌ها).

◀ از دیگر وسایل جغرافی‌دانان می‌توان به کره‌های جغرافیایی، کتاب‌ها و فرهنگ‌نامه‌ها و اینترنت اشاره کرد.

* به چگونگی استفاده از مقیاس‌های خطی نقشه‌ها در صفحه‌ی ۴۵ کتاب درسی، توجه کنید! سوال خیز است!!

* اطلس: مجموعه‌ای از نقشه‌ها که در یک کتاب جمع‌آوری شده باشد.

درس دهم: من کجا زندگی می‌کنم؟

ایران ۱,۶۴۸,۱۹۵ کیلومتر مربع مساحت دارد. در سال ۱۳۹۰ ایران، ۷۵ میلیون نفر جمعیت و بیش از ۱۳ هزار شهر و ۵۰ هزار روستا داشته است. برای اداره‌ی بهتر کشور، ایران را به استان‌هایی تقسیم کرده‌اند که توسط استانداری خود اداره می‌شوند. هر استان هم به شهرستان‌ها تقسیم می‌شود. اداره هر شهر توسط شهرداری آن شهر انجام می‌شود.

کشور ← استان (استانداری) ← شهرستان ← شهر (شهرداری)

* بیشتر جمعیت ایران در شهرها زندگی میکنند؛ جمعیت روستا نشینان نیز بیشتر از عشایر است.

* روستاها توسط شورای اسلامی روستا که توسط مردم انتخاب میشوند، اداره میشود.

از فعالیتهای شهرداریها می‌توان به احداث و تعمیر خیابانها، نظافت شهر، نظارت بر ساخت و ساز، ایجاد فرهنگسراها و نظارت بر حمل و نقل عمومی نام برد.

پروانه ساختمان: نظارت بر ساخت و سازها یعنی اگر افراد بخواهند ساختمانی برای محل سکونت یا کسب و کار خود بسازند باید از شهرداری «پروانه ساختمان» بگیرند.

عوارض نوسازی: شهرداری برای انجام این فعالیتهای (اون بالا!) پول زیادی هزینه می‌کند. بخشی از این پول توسط شهروندیان در قالب عوارض نوسازی که به صورت سالیانه پرداخت می‌شود تأمین می‌شود.

اشکال زمین در ایران

الف) نواحی مرتفع و بلند:

* شمال:

۱- کوههای آذربایجان در شمال غربی ایران

۲- رشته کوه البرز در شمال ایران: این رشته کوه مانند دیواری دریای خزر را از قسمت‌های داخلی کشور جدا می‌کند. در دامنه‌های شمالی رشته کوه البرز که رو به دریای خزر است، برف و باران می‌بارد و پوشیده از جنگل‌های انبوه است. دامنه‌های جنوبی آن بدون رطوبت است و فقط در زمستان برف و باران دریافت میکند و پوشش گیاهی کمتری دارد. ارتفاعات البرز مانع از عبور ابرهای باران‌زای ناشی از تبخیر آب خزر شده و دامنه‌های جنوبی از ریزش باران و برف محروم‌اند.

۳- کوههای خراسان در شمال شرقی ایران

* غرب:

- رشته کوه زاگرس: جهت آن شمال غربی - جنوب شرقی است. / در دامنه‌های شمال غربی، بارش فراوان است. / هر چه به سمت دامنه‌های جنوب شرقی برویم از مقدار بارش‌ها کاسته میشود.

* مرکز و جنوب شرقی: کوههای بلند و پراکنده

ب) نواحی پست و هموار

* دشت‌ها ← برخی از دشت‌ها به علت داشتن خاک مساعد و آب و هوای مناسب، حاصل‌خیزند.

* جلگه‌ها ← زمین‌های حاصلخیز و مناسب برای کشاورزی

* کوهپایه‌ها ← زمین‌هایی که از یکسو به کوه‌ها و از سوی دیگر به دشت‌ها میرسند. / حاوی علفزارهای مناسب برای استفاده به عنوان چراگاه

ایران در جنوب غربی قاره آسیا واقع شده است.